

Nove knjige

Dragi Mišovci, veseli me što vam u ovom proljetnom broju Miša mogu predstaviti čak dvije nove knjige u izdanju Elementa.

Prva od njih je knjiga **prof. dr. sc. Zdravka Kurnika: *Zabavna matematika u nastavi matematike***.

Autora, koji je svoj ugled stekao između ostalog i svojim predanim radom na popularizaciji matematike te uvođenju novih i zanimljivijih oblika rada u nastavu matematike, ne treba vam posebno predstavljati. Njegov najnoviji naslov, *Zabavna matematika u nastavi matematike*, nastao je s istim ciljem - sadržava niz zabavnih matematičkih zadataka (s rješenjima) pisanih u obliku duhovitih, jednostavnih i zanimljivih priča.

Sve ono čemu nas prof. Kurnik godinama poučava izvire i iz ove knjige. Već sam predgovor vrijedna je metodička uputa koja će svakom nastavniku matematike ukazati na važnost zabavnih zadataka i detaljno pojasniti u kojim prigodama i na koji ih se način može iskoristiti u nastavi. Stoga nema boljeg načina za predstavljanje knjige od samih autorovih riječi:

...Izbor zabavnih zadataka je velik. Gotovo za svaku nastavnu temu, za svaku nastavnu jedinicu, za svaki matematički pojam može se pronaći niz zadataka koji o tome "pričaju" na zabavan način. Zabavni zadatak može biti lijep uvodni, motivirajući primjer prije obrade nekog matematičkog pojma ili kao osvježenje ponekad krute nastavne situacije.

... Sadržaj knjige pretežno prati nastavni program matematike u osnovnoj školi, ali cilj knjige nije da obrađuje nastavni program, nego da izborom zabavnih zadataka, koji su u uskoj vezi s programom, povremeno ublaži krutost toga programa i pokaže jedno drugo lice matematike: njezinu vedru stranu.

Zato ovi zabavni zadaci nisu samo zabava. Oni su dopuna programa u tom smislu da u umni rad učenika i nastavu unose one elemente za koje u redovnoj nastavi nema dovoljno vremena: duhovitu kratku priču, humor, domišljatost i psihološko rasterećenje.

U svakodnevnom radu s djecom sigurno se često suočavate s mišljenjem o matematici kao o teškom nastavnom predmetu za koji su samo pojedinci nadareni, dok većini za učenje treba mnogo muke i truda i zato je baš i ne vole. A, kako sam autor kaže *...svaki učenik ima određene sposobnosti koje su dovoljne za praćenje, svladavanje i usvajanje matematičkih sadržaja propisanih nastavnim programom. Poželjan je samo drukčiji pristup matematici i nastavi matematike*. Svjesni te činjenice, sigurno ste već pokušali svoj sat matematike učiniti zabavnijim, riješiti s učenicima neki zabavni zadatak, organizirati matematički kviz, izraditi pano sa zanimljivim sadržajima, s ciljem

da olakšate predmet te matematiku približite i onima koji joj nisu skloni. Jer, ...u zabavnoj matematici nisu cilj mukotrpna izračunavanja, već ideja i zadovoljstvo otkrivanja nečег zanimljivog i neobičnog. Ponekad već pogled na rješenje neobičnog problema može osvježiti i zabaviti.

Značajnost ovakvoga bogatog izbora zabavnih zadataka leži upravo u otkrivanju jednoga dru-

gog lica matematike: njezine neobične i zanimljive strane. Stoga knjigu toplo preporučujem ne samo vama, nego u prvom redu djeci, učenicima viših razreda osnovne, ali i nižih razreda srednje škole, roditeljima, svim zaljubljenicima u matematiku i onima koji će to tek postati.

Svakako je to knjiga koju vrijedi imati!

Kuharičina muka

Kuharica Jasna ima vreću koja sadrži 9 kg brašna. Na stolu joj je vaga i utezi od 50 grama i 250 grama. Za izradu rodendanske torte potrebno joj je točno 2 kg brašna.

Kuharica ne zna kako iz vreće izdvojiti potrebno brašno. A to se može učiniti koristeći samo tri ravnoteže na vagi. Pomozite joj!

Riblja juha

Četiri ribara ulovila su ukupno 100 riba i odlučili odmah skuhati juhu. Prvi ribar dao je za juhu 8 riba, drugi 6 riba, treći 5 riba i četvrti 3 ribe. Nakon toga prvoj dvojici ribara ostao je isti broj riba, također kao i drugoj dvojici, ali je drugoj dvojici zajedno preostalo dva puta više riba nego prvoj dvojici.

Koliko je riba ulovio svaki od četiri ribara?

Na kvizu

Pješčani sat u televizijskom kvizu kojim se mjeri vrijeme predviđeno za odgovore čine dva jednaka stošca, spojena kod vrhova. Gornji je potpuno ispunjen pijeskom koji u donji stožac ravnomjerno iscuri za 4 minute.

U jednoj emisiji natjecatelj je, izvršavajući zadatak u roku od 4 minute, primijetio da je gornji rub pijeska došao do polovice visine stošca. – Još bar 1 minuta – pomislio je.

Je li natjecatelj u pravu i koliko je točno vremena prošlo od početka mjerenja?

Još jedna vrijedna knjiga nedavno je u Elementu ugledala svjetlo dana. To je znanstvena studija prof. dr. sc. Margite Pavleковиć: **Matematika i nadareni učenici – Razvoj kurikula na učiteljskim studijima za prepoznavanje, izobrazbu i podršku darovitih učenika.**

Knjiga je svjedočanstvo o petogodišnjoj znanstvenoj i stručnoj suradnji nastavnika Učiteljskoga fakulteta i osnovnih škola u Osijeku na prepoznavanju, motivaciji, izvanškolskoj izobrazbi i podršci učenika s posebnim interesom za matematiku.

Ishodište priče je izražena nesigurnost autoričinih studenata Učiteljskoga fakulteta kada je u pitanju njihov "budući" rad s darovitim učenicima. Autorica je na problem odgovorila petogodišnjim projektom predloženim u ovoj knjizi koji je urodio novim kolegijem *Matematika i nadareni učenici*, odobre-

Predstavljanje ove knjige održano je 24. travnja u prepunoj Svečanoj dvorani Učiteljskog fakulteta u Osijeku

nim u okviru bolonjskih programa te sjajnom suradnjom fakulteta, osnovnih škola i obitelji.

Autorica u knjizi kronološki opisuje suradnju ravnatelja, učitelja i pedagoga osnovnih škola na zaživljavanju originalnoga poligona za izvanškolsku izobrazbu učenika u prostorima fakulteta te podršku roditelja. Svako iduće poglavlje je koncentrični krug šireg radijusa aktivnosti. Čitav projekt zahtijevao je međusobnu suradnju učitelja, psihologa, stručnjaka ICT-a i studenata, a kao rezultat te suradnje osmišljen je originalni ekspertni sustav za prepoznavanje matematički darovitih *Mat-dar*. U knjizi je dan i pregled rada na zajedničkim radionicama učenika i studenata, s matematičkim časopisima, te sudjelovanja na matematičkim natjecanjima i kvizovima.

Knjigu su predstavili prof. dr. sc. Irena Vodopija, prodekanica Učiteljskog fakulteta u Osijeku, recenzenti, prof. dr. sc. Anđelka Pelko, dekanica Učiteljskog fakulteta u Osijeku, prof. dr. sc. Željka Milin Šipuš i prof. dr. sc. Mirko Polonijo s Matematičkog odjela PMF-a u Zagrebu te Sandra Gračan u ime nakladnika.

Zadovoljstvo autoričinih studenata, polaznika *Male matematičke škole* te njihovih učitelja i roditelja čini se prikladnom preporukom svim zainteresiranim da posegnu za knjigom.

Stoga, dragi Mišovci, ova knjiga nije namijenjena samo onima koji se bave organizacijom izobrazbe studenata u zvanje učitelja razredne nastave, ni budućim i sadašnjim učiteljima koji se u svom radu susreću s malim matematičkim genijalcima, nego i vama, jer može poslužiti kao izvor dobrih ideja za svakodnevni rad s tim istim, samo nešto starijim genijalcima.

Sandra Gračan